

Βλέποντας τα τρέινα να περνούν

Ένας γαστρεντερολόγος εκδίδει το πρώτο του μυθιστόρημα με θέμα τον εμφύλιο με «ε» μικρό, δηλαδή τον πόλεμο των δύο φύλων («που τσακίζει ψυχές και σώματα») και μεταφράζεται στα Ελληνικά το σημειωματάριο του Αντρέ Μαριώ από την επίσκεψη του το 1934 στην ΕΣΣΔ...

«Μυστήρια τρέινα»

Ένα βιβλίο 304 πυκνογραμμένων σελίδων. Η πρώτη λέξη του κειμένου είναι «καθημέρα», η τελευταία «καληνύχτα». Αλλά τι είδους βιβλίο είναι αυτό; Είναι ψυχογράφημα ή μυθιστόρημα; Ο ίδιος ο αφηγητής /συγγραφέας /κεντρικός ήρωας αναρωτιέται κάθε τόσο. Εγώ λέω πως είναι μυθιστόρημα. Και μάλιστα ένα μυθιστόρημα που δεν μοιάζει με άλλα. Με πρωτοπρόσωπη αφήγηση, όπου ο Μιητιάδης αφηγείται μερικές (αν και ουκ ολίγες) εμπειρίες του από τον διαρκή «εμφύλιο πόλεμο» της ενήλικης ζωής του με «ε» μικρό. Δηλαδή τον καθημερινό εμφύλιο πόλεμο των δύο φύλων, δηλαδή των σχέσεών του με τις γυναίκες με τις οποίες είχε ερωτικές σχέσεις, και στοχάζεται εκτενώς πάνω σε αυτές -στις γυναίκες, τα μυστήρια τρέινα, και τις σχέσεις και τις συμπαντικές προεκτάσεις που τις περιβάλλουν. Με λόγο (πέρα από τους διαλόγους) μιλητό, γεμάτο παρεκβάσεις, αυτοσαρκαστικές αναστροφές και εμμονές, που θα μπορούσε άνετα να δραματοποιηθεί ως θεατρικός μονόλογος, με απεύθυνση προσωπική στον εαυτό, στον φίλο, στον άντρα αναγνώστη /θεατή. Και ο οποίος λόγος ως έκφραση (άμηση) και άποψη ζωής είναι που κάνουν την αφήγηση αυτή να ξεχωρίζει. Μια αφήγηση που ξεκινάει -με το καθημέρα- από το Δεκέμβριο του 2006 όπου ο Μιητιάδης είναι μόνος και (για εκ πεποιθήσεως) μοναχικός και 48 χρονών και κάνει ένα φίλας μπασ στο 1978, για να διανύσει αναδρομικά μια ιστορία ζωής 28 χρόνων, συμπυκνωμένη σε έξι 24ωρα, μέχρι να επιστρέψει στο παρόν, κλείνοντας το φινάλε του βιβλίου με μια καληνύχτα (που ηχεί κάπως τηλεσίδικα, σαν τον αποχαιρετισμό ενός αυτόχειρα). Θέλω να πω πως ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου δεν κωλύνει να λέει αυτά που σκέφτεται κι ως μην είναι διόλου «πολιτικώς ορθά» ως προς τις γυναίκες, ούτε όμως αν αντιληφθεί ότι το παράκανε, να το παραδέχεται και να την λέει στον εαυτό του... Να παρεκτρέπεται και να συνέχεται και να επανέρχεται στην παρεκτροπή... Να υπενθυμίζει συνεχώς αυτό με το οποίο αυτοσυστήνεται από την αρχή: «Με λένε Μιητιάδη και δεν είμαι καλός. Έχω δύο εαυτούς, τον ηλίθιο και τον πανηλίθιο. Ο ηλίθιος αρνείται να δει αυτά που γίνονται μπροστά του γιατί ο πανηλίθιος τον έχει πείσει ότι αξίζει να έχει εμπιστοσύνη στους ανθρώπους». Αλλά και χωρίς να χαρίζεται στους άλλους, ακόμα και στον μοναδικό του φίλο Φίλιππο. Μόνο για το ποιο θα μπορούσε να είναι το ιδανικό αναγνωστικό κοινό αυτού του βιβλίου δεν είμαι σίγουρος... Εγώ λέω: μόνο εμείς οι μεσήλικες άντρες που έχουμε ζήσει ήδη το δικό μας «εμφύλιο» (έρωτα και μίσους με τις γυναίκες της ζωή του ο καθένας), άντε και οι επόμενες γενιές ανύποπτων αντρών, μπας και προειδοποιηθούν για το τι τους περιμένει, αλλά εγ' ουδενί ο «εχθρός» -εκείνες δηλαδή. Αλλά ο συγγραφέας -τον οποίο τυχαίνει να γνωρίζω, αν και όχι για όπως νόμιζα ότι τον γνώριζα πριν βγάλει αυτό το βιβλίο-, διαφωνεί, «γιατί όχι κι αυτές;» επιμένει... Φαίνεται πως ακόμα τις εμπιστεύεται (γιατί τον πείθει εκείνος ο πανηλίθιος μέσα του).

Info: «Μυστήρια τρέινα» του Γιώργου Κρανιάς, εκδόσεις new line

Σημειωματάριο από την ΕΣΣΔ 1934

Το 1934 ο Αντρέ Μαριώ και η σύζυγός του επισκέπτονται τη σοβιετική πρωτεύουσα, συνοδευόμενοι από τον Ιλιά Έρενμπουργκ και τη γυναίκα του, για να συμμετάσχουν στο Πρώτο Συνέδριο Σοβιετικών Συγγραφέων. Είναι η εποχή κυριαρχίας του Στάλιν και του σοσιαλιστικού ρεαλισμού. Από εκείνη την επίσκεψη διασώζεται αυτό το σημειωματάριο, το οποίο μάλλον κρατήθηκε από τον συγγραφέα ως πρώτη ύλη για ένα μυθιστόρημα. Αρκετά από αυτά που γράφονται σε αυτό είναι αδιάφορα ή ακατανόητα ακόμα και για τον ενημερωμένο -για πρόσωπα και πράγματα εκείνης εποχής- αναγνώστη. Υπάρχουν όμως και κάποιες καταπιηκτικές σημειώσεις, όπως κάποιες συζητήσεις με τον σκηνοθέτη Νταβζέγκο για την κατάσταση του σοβιετικού κινηματογράφου μετά την πρώτη του άθιση. Αναφέρεται και το εξής περιστατικό: Φτάνει ένα τηλεγράφημα που λέει ότι «οι σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ αντρών και γυναικών απαγορεύονται». Με εντολή του Στάλιν. Προκύπτει ανησυχία. Μετά κάποιος λέει για να δικαιολογήσει την παράλογη εντολή: «Εννοεί ότι πρέπει να φυλάξουμε όλη μας τη συλλογική ενέργεια για το θεισμό». Όπου ο Έρενμπουργκ ανακαλύπτει ότι το αρχικό τηλεγράφημα έγραφε «απαγορεύονται οι σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ των αντρών» και μια ηλίθια τηλεγραφήτρια το άλλαξε γιατί της φάνηκε αδιανόητο ότι υπάρχουν τέτοιες σχέσεις.

Info: Αντρέ Μαριώ, σημειωματάριο από την ΕΣΣΔ 1934, εκδόσεις Πατάκη